

Čís. 15430.

K § 1042 obč. zák.

Náhrada nákladů požadovaná nemanželskou matkou na nemanželském otci za výživné vynaložené na nemanželské dítě.

(Rozh. ze dne 23. září 1936, Rv II 901/34.)

Žalobkyně se domáhá na žalovaném nemanželském otci svého dítěte podle § 1042 o. z. náhrady nákladů výživy a výchovy, jež vynaložila na dítě po 18. září 1920 do 18. září 1930 ve výši 20.400 Kč. Proti žalobě namítl žalovaný promlčení žalobního nároku, dále že žalobkyně vynaložila náklad na děcko »animo donandi«, a konečně že v době, za kterou se náhrada žádá, byl úplně nemajetný, nemocen a dále že konal vojenskou povinnost, takže ho alimentární povinnost nestíhala, nýbrž přešla na žalobkyni. První soud uznal podle žaloby částkou 6.400 Kč. Odvolací soud částkou 6.720 Kč. Důvody: Žalovaný absolvoval ve věku 22 let průmyslovou školu a měl zajisté možnost zvláště v roce 1922, kdy nebylo ještě pozdější nezaměstnanosti, vhodné místo si najíti, a bylo to vlastně jeho morální povinností, byl-li pravoplatným rozsudkem otcem dítěte uznán, a měl tudíž zákonný závazek o dítě se starati. Ježto v této době byl by pravděpodobně mohl najíti místo takové, aby na dítě mohl přispívat alespoň částkou 80 Kč měsíčně, bylo žalobkyni přiznati částečnou náhradu výživného v této výši, a to za dobu od 1. září 1922, kdy žalovaný průmyslovou školu absolvoval, až do 20. září 1928, kdy nastoupil zaměstnání u firmy E., a tedy za dobu 6 let po odečtení 14 měsíců služby vojenské a asi 10 měsíců churavosti a rekonvalescence. Po nastoupení služby u fy. E. s měsíčním příjmem 1.000 Kč a za další rok při měsíčním příjmu 1.500 Kč bylo přiznati jako přiměřenou náhradu 120 Kč, při čemž byl vzat zřetel na příspěvky žalovaným jeho otci a bratrům poskytované. Při tom je nerozhodné, že žalobkyně v době té nevymáhala placení výživného vlastně jeho náhrady od žalovaného, když se tohoto nároku nikdy nevzdala a žalovaný, jsa uznán soudně otcem dítěte, měl zákonnou povinnost výživné poskytovat. Za to nebylo přiznati žalobkyni žádnou náhradu na výživném za dobu, kdy žalovaný navštěvoval ještě průmyslovou školu, tudíž za dobu od září 1920 do září 1922, ježto v té době žalovaný příjmů žádných neměl, ani možnosti si jich nějakým způsobem opatřiti. Bylo tedy žalobkyni přiznati náhradu na výživné za dobu od 1. září 1922 do 20. září 1928 v částce po 80 Kč, na to po dobu dvou let v částce 120 Kč měsíčně a tedy do odečtení doby služby vojenské a churavosti za prvé čtyři roky celkovou částkou 3.840 Kč a za další dva roky 2.880 Kč, tedy úhrnem 6.720 Kč. Neprávem namítá žalovaný promlčení výživného staršího 3 let. Dle § 1480 obč. z. se promlčují ve třech letech pouze příspěvky na výživu, nikoliv však náhradní nároky ve smyslu § 1042 vznesené, jež ne-

mají již povahu příspěvků na výživu, nýbrž jsou to nároky na podkladě jednatelství promlčující se ve všeobecné třicetileté lhůtě § 1479.

Nejvyšší soud přiznal žalobkyni na její dovolání 7.850 Kč, a dovolání žalovaného nevyhověl.

Důvody:

Žalobkyně vynaložila na výživu nemanželského dítěte žalovaného, jež měla u své matky, v době od 19. září 1920 po dobu 10 let měsíčně 150 Kč kromě ošacení a nikdy nedala najevo, že uvedený náklad vynaložila animo donandi; žalovaný po narození dítěte navštěvoval průmyslovou školu do roku 1922, načež pokračoval po maturitě ve studiu na technice a v roce 1926 nastoupil službu vojenskou, v níž setrval 14 měsíců, byl 10 měsíců nemocen. Dne 20. srpna 1928 nastoupil místo jako technický úředník s měsíčním platem 1.000 Kč a po roce 1.500 Kč, a teprve od 18. listopadu 1930 platil výživné. Jde o nárok dle § 1042 obč. zák. Nižší soudy správně dovodily, že nárok ten není promlčen a stačí proto poukázati na výstižné důvody rozsudků nižších soudů. Mylně má žalovaný za to, že žalobkyně tím, že se nehlásila o výživné a nežádala poručníka, aby při podání žaloby o uznání otcovství aneb potom žádal výživné, projevila souhlas i vůli, že v této době chce živiti dítě ze svého. Nemohla přece s nárokem nezletilého dítěte na výživu od nemanželského otce sama bez svolení poručníka nakládati, a jakmile žalovaný měl trvalé příjmy, vymáhala svůj nárok žalobou. Nehledíc k tomu, vyslovil nejvyšší soud v rozh. čís. 5988 a 10666 Sb. n. s., že se v pochybnosti předpokládá zavazovací úmysl podle § 1042 obč. zák. a že opak je dokázati odpůrcem. Žalovaný tento důkaz ani nenastoupil, ani neprovedl. Dle § 166 obč. zák. jest žalovaný jako nemanželský otec k výživě zavázán; není-li to však v jeho moci, připadá povinnost ta matce a po ní jejím rodičům. Také tento druhý případ nenastal. Správně dovozuje odvolací soud, že výdělečná schopnost žalovaného nastala po době, kdy žalovaný absolvoval průmyslovou školu a složil maturitní zkoušku. Od té doby byl s to svému dítěti poskytnouti výživu. Dovolací soud tento úsudek schvaluje. Žalovaný měl ve věku 22 let možnost najíti si vhodné místo, aby se mohl o dítě starati. Ježto neměl ani jmění, ani stálé příjmy, aby z nich mohl úplně uhraditi potřeby a vyživovací náklady na dítě, byl povinen vykonávati podle možnosti a podle svých schopností takovou činnost, aby z jejího výtěžku mohl řádně dostáti svému závazku vyživovati a zaopatřiti své dítě. Žalovaný jako zdravý muž s úplným středoškolským vzděláním měl možnost opatřiti si nějaké zaměstnání a tím prostředky k výživě (kondice), zejména když byl podle vlastního doznání v úplném zaopatření svých rodičů. Žalobkyně, která učinila náklad na nemanželské dítě v úmyslu zavázati otce, je proto oprávněna (§ 1042 obč. zák.) domáhati se náhrady nákladu na otci, třebaže byl náklad učiněn i v době, kdy žalovaný neměl příjmy (srov. rozh. čís. 9889 Sb. n. s.). Tato výdělečná schopnost žalovaného byla po celou dobu po maturitě až do doby, kdy platil dobrovolně výživné,

t. j. do 18. září 1930, kromě doby, kdy vykonával činnou vojenskou službu, tedy po dobu 14 měsíců, a kdy byl nemocen, po dobu dalších 10 měsíců. Nižší soudy vyslovily správně, že v době od 1922 do 1928 hospodářská krise a tím zvýšená nezaměstnanost ještě nebyla a že žalovaný měl neomezenou možnost výdělečné činnosti. Žalovaný se ani nezaměstnanosti nedovolává. Vzhledem na výdělečnou schopnost žalovaného jako absolventa průmyslové školy pokládá dovolací soud částku 100 Kč měsíčně za přiměřenou a přiznal žalobkyni za dobu od 1. září 1922 do 19. září 1929 po odečtení částky připadající na 14 měsíců vojenské služby a 10 měsíců nemoci: 6.050 Kč, neboť s maturitou na průmyslové škole mohl si žalovaný opatřiti zaměstnání (kondice) pravděpodobně teprve začátkem nového školního roku, t. j. od 1. září 1922. Dále přiznal dovolací soud žalobkyni za dobu, kdy byl žalovaný zaměstnán u firmy E., t. j. za dobu od 20. září 1929 do 19. září 1930 jako přiměřenou částku 150 Kč měsíčně, celkem 1.800 Kč, a proto dohromady 7850 Kč. Při tom nebylo lze přihlížeti k tomu, že žalovaný po roce 1928 podporoval své rodiče a své nezaměstnané bratry, poněvadž i jeho otec, jemuž náleží výživa svých dětí dle § 141 obč. zák., bral pensi, která činila dle vlastního doznání žalovaného 900 Kč měsíčně, takže rodiče neupadli do nouze. Naproti tomu nepřisluší žalobkyni náhrada 200 Kč měsíčně jako nákladu na umístění dítěte v městské útulně, ježto případ ten nenastal. Poukazuje-li žalovaný na to, že tím, že po maturitě studoval na technice a zajistil si lepší životní podmínky, které mu umožnily, aby pro své dítě mohl platiti nyní vyšší výživné, než kdyby nebyl dále studoval, přehlíží, že jeho závazek k placení výživného bylo posouditi dle poměrů, které tu již byly dne 1. července 1922, a že následující případná zvýšená výdělečná schopnost nastala v době, která není předmětem žalobního nároku. Dovolání žalovaného se odkazuje na vyřízení dovolání žalobkyně.

Čís. 15431.

Otázku zameniteľnosti podľa § 11 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n. proti nekalej súťaži treba posudzovať podľa stupňa opatrnosti priemerného zákazníka.

Možnosť zámeny firmy »Slovenské mliekárske družstvo v B.« s firmou »Slovenská hospodárska mliekareň družstvo v B.«

(Rozh. z 23. septembra 1936, Rv III 459/36.)

Žalujúce »Slovenské mliekárske družstvo v B.« domáhalo sa žalobou, založenou najmä na § 11 zákona proti nekalej súťaži (č. 111/1927 Sb. z. a n.) súdneho výroku, že žalovaná strana: »Slovenská hospodárska mliekareň družstvo v B.« povinná je: 1. zdržať sa užívania tejto firmy a 2. dať túto firmu z firemného registra vymazať. V žalobe poukazovalo žalujúce družstvo medzi iným na to, že možnosť zámeny oboch firiem v zákazníckom styku je tým väčší, že žalujúce družstvo označo-